

Župnija
Ljubljana Sveti Križ

oznanila

“Saj ste vendar živi kamni!” (1 Pt 2,5)

Junij ■ 2021

Božja sem in ponosna Slovenka

K

»**K**dor ljubi svojo domovino, jo z enim samim objemom svoje misli obseže vso; ne samo nje, temveč vse, kar je kdaj ljubil in kar bo ljubil kdaj pozneje. Zakaj ljubezen je ena sama in nerazdeljiva; v en kratek utrip srca je stisnjeno vse – mati, domovina, Bog.« (Ivan Cankar)

Moja domovina je Slovenija. »Domovina je naša ljuba mati. Bodimo si med seboj kakor dobri otroci in pomagajmo iz vseh moči k sreči domovine in vsakega prebivalca,« pravi Anton Martin Slomšek. Verujem, da ima Bog z menoj načrt. Sprašujem se, zakaj me je »umestil« ravno v Slovenijo. Postavil me je med morje, hribe, doline in vodovje meni zelo ljube Slovenije. Le zakaj? Poslušam. Slišim? Trudim se. Dolžna sem biti zavedna Slovenka, vesela, prijazna, hvaležna, a tudi odločna, trmasta, vztrajna. Verjamem, da je ta košček sveta zelo poseben in ljub mi je odlomek iz Cankarjevega Kurenta: *O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: »Tod bodo živeli veseli ljudje!« Skopo je meril lepoto, ko jo je trosil po zemlji od vzhoda do*

zahoda; šel je mimo silnih pokrajin, pa se ni ozrl nanje – puste leže tam, strmé proti nebu s slepimi očmi in prosijo milosti. Nazadnje mu je ostalo polno prgišče lepote; razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih goric do strme tržaške obale ter od Triglava do Gorjancev, in je rekel: »Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje!« Kakor je rekel, tako se je zgodilo. /.../ Vesela domovina, pozdravljena iz veselega srca!«

Vem in čutim, da sem Slovenka, v prsih mi bije slovensko srce. Ob Prešernovi Zdravljici se mi napolni s toplino. In kar razširim

se od ponosa, ko zaslišim pesem Slovenec sem (v mislih popravim v Slovenka sem). Zelo so mi ljube slovenske ljudske in narodne pesmi. Koga ne strese ob besedilu Dušana Velkavrha: »Moja dežela, to je njena lepota, moja dežela, mi smo njeni ljudje, lepota dežele je sloves njen, njeni ljudje, smo njeno ime, ponosno ime.« Pesem človeka dvigne. Ob njej postaneš vesel. Ob njej se oblikuješ v Slovenca. Slomšek pravi: »Ptico boš po petju spoznal, pa človeka tudi; ako lepo petje – tudi lepo srce ima. In kar se o človeku posamezno – se lahko o vsemu ljudstvu reče. Kakor ljudje pojejo, tudi po navadi na znanje dajejo, kaj veljajo. Iz obilnosti srca se usta glasijo in kjer čednih pesmi ni, tam tudi prebivati ni veselo.« In Slovenci smo veseli ljudje in veselega darovalca Bog ljubi. Veselje je znamenje ljubezni, ki zanesljivo izvira predvsem iz hvaležnosti. Hvaležni bodimo za vse darove, tudi za našo domovino, ki praznuje 30 let. Brez hvaležnosti, ki rojeva ljubezen, ta pa v nas naseljuje veselje, ki ga širimo okrog sebe, smo dolgočasni, prazni in zamorjeni. Ko je Jezus poslal Tolažnika, se je ta naselil v nas. Predstavljam si, da je moja notranjost napolnil s svetlobo, toploto, tudi veseljem in ljubeznijo,

ki – če se odprem za druge ljudi – sevajo iz mene in osvetlujejo in grejejo in razveseljujejo tudi njih. V apostolskih delih (Apd 1, 8) je obljuba: »Prejeli boste moč, ko bo Sveti Duh prišel nad vas, in boste moje priče.« Na to moč računam in prosim Duha zanjo. Naj moje misli, besede in dejanja izkazujejo ljubezen do Boga in domovine.

»Stvar, ki naj nam draga in ljuba bo kakor naše svetlo oko, je naša slovenska domovina, naša beseda materna!« nas spodbuja Slomšek. In potem nadaljuje: »Prava vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike.« Ohranjajmo vero ter cenimo svoj jezik in ga negujmo. Srečni smo lahko, da obstajamo kot narod. Imamo svojo zgodovino, kulturo in običaje ter lasten jezik. Imamo svojo državo. In grenko pomislim, da bomo kot narod obstajali le tako dolgo, dokler se bo naš jezik ohranil. Bomo zmogli? Dolga stoletje smo. Bolj kot smo bili preganjani, bolj smo bili trdni v veri in trmasti in vztrajni. Prepričana sem, da bomo obstali. »Stati inu obstati,« pravi Trubar v svojem Katekizmu iz leta 1550. Te spodbudne besede so na slovenskem evrskem kovancu. Trubar nas je prvi poimenoval Slovenci – nagovoril nas je z *Lubi Slovenci* in nas tako združil v eno

družino.

In zdaj praznujemo 30 let in se še vedno učimo slovenščine, spoznavamo njene posebnosti, utrjujemo dvojino, sklone, sprejemamo tudi nove besede in se čudimo arhaičnim ... Učimo se, kako lepo govoriti in brati slovensko. Včasih se ne morem dovolj zahvaliti za privilegij imeti svoj lastni jezik, ki je lep in speven. V slovenščini berem in poslušam, tudi Božjo besedo. V njem sanjam, pojem, pišem, govorim... Samoumevno? Neprecenljivo.

In še vedno je aktualen nasvet Primoža Trubarja iz leta 1557: »Pisanje in branje našega jezika je najbolj odvisno od vaje in rabe.« Dolžni smo skrbeti za svoj jezik in ljubiti svojo domovino.

O domovini, veri in slovenskem

narodu je veliko napisanega. Prevezemajo me pesmi naših pesnikov, tudi Toneta Pavčka, ki je napisal pesem Take dežele ni. Slovenija, Bogu hvala zate! 25. junija praznuješ svoj 30. rojstni dan. Vse najboljše, Slovenija!

Take dežele ni

Lepa je moja dežela. Bridkosti polna.

Sèm je stvarnik sejal nemir

in lepoto, ki je skoraj popolna,

in žalost, kot je ni na svetu nikjer.

Nikjer ni zemlja tako skromna in radodarna,

nikjer ne pride lastovka tako hitro na jug,

nikjer ni nikoli tako bledikava zarja

skozi stoletja ohranjala up.

/.../

Lepa je moja dežela. Lepa do muke.

Samo tu gruli prsteno grlo rim.

Samo tu so tudi groze manj hude.

Samo tu lahko živim.

Slovenka Alenka

Srce Jezusovo

V naši kulturi je srce simbol ljubezni. Reči nekomu, da je brez srca, je hud očitek. Zgodovina češčenja Srca Jezusovega se začne z Janezom, ki se je naslonil na Jezusove prsi (Jn 21, 20). Že v srednjem veku so češčenje presvetega Srca širili sv. Bernard, sv. Bonaventura, sv. Bernardin in drugi. Češčenje pa se je razširilo v 17. stoletju. Takrat je imela francoska redovnica sv. Marjeta Marija Alacoque (izg. Alakok) mistično doživetje: »Prikazal se mi je Jezus. Dovolil je, da sem zelo dolgo smela počivati na njegovih Božjih prsih, kjer mi je razkril čudeže svoje ljubezni.« Vizije so se ponavljale ... Jezus ji je naročal, naj razodene ljudem, naj častijo Božje Srce. Marjeti je Kristus razodel svojo srčno rano. Ta je posledica človeške nevhvaležnosti, ki mu za neizčrpno ljubezen vrača prezir, žalitve in hlad. Zacelila bi se le, če bi se človeštvo poboljšalo.

Prve upodobitve Srca Jezusovega so slikale redovnice in slikarji. Upodabljali so ga s trnjem in plameni, v katerih stoji križ. Plamen predstavlja ljubezen, trnje pa trpljenje in zadoščenje. Tega namreč ni mogoče ločiti.

Vse več ljudi je s češčenjem Srca Jezusovega izpričevalo svojo ljubezen do Odrešenika. Vatikan pa se o zadevi dolgo ni izrekel. Praznik Srca Jezusovega je za Poljsko dovolil skoraj sto let po Marjetinih razodetjih, še sto let kasneje pa za vso Cerkev (leta 1856). Obhajamo ga na petek, osem dni po prazniku svetega Rešnjega telesa in krvi. Ni naključje, da je na petek – gre za nekakšno ponovitev velikega petka, ko je Bog do konca izkazal svojo ljubezen. Srce Jezusovo je tako postalo jedro katoliške mistike in teologije.

Številni papeži in škofje so pospeševali češčenje podob, posve-

čevanje družin Srcu Jezusovemu in obhajanje prvih petkov v upanju, da bo krščanstvo zmagalo v znamenju češčenja Srca Jezusovega, kot je na začetku 4. stoletja zmagalo v znamenju križa. Marsikdo bo podvomil o možnosti zmage s pomočjo te »pasivne« pobožnosti. V resnici ne gre za pasivno pobožnost! Neskončna Božja ljubezen od nas terja dejavno ljubezen, ne zgolj čustev: »Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« (Mt 25, 40) Kot je govorila mati Terezija: »Ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega sta neločljivi.«

Jezus ne zahteva, da se mora človek spremeniti, da bi ga sprejel. Od cestnarja Zaheja ni zahteval, da se mora takoj spremeniti, da bi bil

vreden njegovega obiska. Sam se je povabil k njemu na dom: »Danes moram ostati v tvoji hiši.« (Lk 19, 5) In tedaj se je Zahej spremenil... Jezus je človeka najprej sprejel, potem se je človek spremenil. Med večerjo je učencem naročil: »Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če boste med seboj imeli ljubezen.« (Jn 13, 34–35) Ljubezen v katoliški Cerkvi? Priznajmo, da pri nas kristjanih večkrat le še tli pod kupom pepela.

Kako naše srce zagori? Ko premišljujemo presveto Srce, ki gori od ljubezni, prodremo v skrivnost Boga samega ... Zgodijo se binkošti, ko ogenj Ljubezni v nas požge vse, kar ovira življenje: sovraštvo, zavist. Praznik Srca Jezusovega ni kar tako šele po binkošti. Zato molimo: »Jezus, krotki in iz srca ponižni. Upodobi naše srce po svojem Srcu ...«

Ni čudno, da je ponekod kar ves junij posvečen Srcu Jezusovemu. Junijsko pobožnost v njegovo čast so prvič obhajali v Franciji leta 1833. Sto let pozneje so jo pri nas začeli uvajati pod imenom vrtnice. Vrtnice cvetijo prav v tem času. Po daljši prekinitvi zaradi povojnih razmer so pred leti spet zacvetele.

Primož Vaupotič

In večno bodo cvetele lipe

Knjiga in čaj

*I*nunija bomo stopili v 18. stoletje. Srečali se bomo ob knjigi Ivana Sivca *In večno bodo cvetele lipe*. Roman, ki je izšel pri Mohorjevi družbi, govori o Petru Pavlu Glavarju, župniku komende sv. Petra, velikanu dobrote, ljubezni in obnove človeških src.

Petra Pavla Glavarja so že kot dojenčka položili na župnijski prag v Komendi, češ da je otrok visokega cerkvenega dostojanstvenika z Malte. Čakala ga je trnova pot do duhovništva in potem do župnika v Komendi in Lanšprežu na Dolenjskem. Bil je vsestranski, dober po srcu, izobražen, mecen in gospodarstvenik. Imel je izredno sočutno srce do revnih, bolnih in ostarelih. Pravijo, da je z vsem srcem in dušo delal za svoje župljane.

Zapisal je nekaj svojih molitev,

ohranjene so tudi nekatere njegove odlične pridige. V hiši, ki jo je zgradil v Komendi, je ohranjena je njegova čudovita knjižnica. Zelo veliko se je ukvarjal tudi s čebelarstvom. Na Dolenjskem, kjer je živel na gradu Lanšperž, je imel okrog 200 panjev.

Pogovorni večer z Ivanom Sivcem ob njegovi knjigi bo v nedeljo, 13. junija, ob 20. uri v cerkvi Vseh svetih.

Zdenka Sušec

OBIŠČITE NAŠO SPLETNO STRAN

www.ljubljana-sveti-kriz.si

ŽUPNIJA LJUBLJANA SVETI KRIŽ

Na Žalah 2, 1000 Ljubljana

01 437 22 03

ljublana-sveti-kriz@rkc.si

ODGOVARJA: Peter Možina

UREDNIŠTVO: Helena Reberc

LEKTORIRANJE: Marta Anžlovar

FOTOGRAFIJA: splet

URNIK SVETIH MAŠ

NEDELJE: 8.00 in 10.00

Tomačevo: 8.00

DELAVNIKI: 7.30 in 19.00

SOBOTE: 19.00

SPOVEDOVANJE

NEDELJE: 7.30–7.50 in 9.30–10.00

DELAVNIKI: 18.30–19.00

SOBOTE: 18.30–19.00

Pričakujemo ...

ČETRTEK, 3. JUNIJ

- praznik svetega Rešnjega telesa in krvi: svete maše ob 9.00 in 19.00, v Tomačevem ob 18.00, po večerni sveti maši procesija z Najsvetejšim – otroci prinesejo v košaricah drobno cvetje, da ga bodo posipali pred Jezusom

PETEK, 4. JUNIJ

- prvi petek, obhajanje bolnikov in ostarelih na domu
- od 20.00 do 22.00 adoracija

PETEK, 11. JUNIJ

- praznik Srca Jezusovega, slovesni praznik: svete maše ob 9.00 in 19.00

SOBOTA, 12. JUNIJ

- izlet v Komendo k Petru Pavlu Glavarju s skupino Knjigo in čaj

NEDELJA, 13. JUNIJ

- ob 20.00 pogovorni večer s pisateljem Ivanom Sivcem v cerkvi Vseh svetih

ČETRTEK, 24. JUNIJ

- rojstvo Janeza Krstnika, slovesni praznik: svete maše ob 9.00 in 19.00

TOREK, 25. JUNIJ

- dan državnosti, slovenski državni praznik: svete maše ob 9.00 in 19.00 – vabljeni k molitvi za našo domovino

SOBOTA, 29. JUNIJ

- sveta Peter in Pavel, slovesni praznik: mašniška posvečenja ob 9.00 v ljubljanski stolnici, večerna sveta maša ob 19.00

*Kristus je ves v Cerkvi
in Cerkev je vsa v Kristusu.*

Cerkev je moje upanje.

(Janez Pavel II.)

